

Szűcs László-életútinterjú

Készítette: Dragojlovics Péter

A beszélgetés időpontja: 2016. szeptember 20. , Budapest
Szerkesztett, tömörített, lábjegyzetekkel ellátott változat.

Dragojlovics Péter:

Volt a zenélésnek hagyománya a családjában?

Szűcs László:

Nem, kivéve akkor, ha azt is annak vesszük, hogy nagyapám énekelt a Postások Kórusában. Én a Kőbányai Sörgyár zenei óvodájába jártam, ott vették észre, hogy van valami affinitásom a zenéhez. Hat éves koromban kezdtem zongorázni. Tíz éves lehettem, amikor kiderült, hogy abszolút hallásom van. A zongoratanárnémim megkérdezte, milyen hangot dudál az autó, én pedig megmondtam. Az általános után bekerültem a konzervatóriumba, klasszikus zeneszerzés-tanszakra. Ide jártam 1969-től 1973-ig. Utána elmentem zongora szakra a dzsesszkonziba is, de azt már nem fejeztem be.

Dragojlovics Péter:

Mikor alakult az első zenekarod?

Szűcs László:

A banda a konzi első évében állt össze. Novotny Tibi – aki ma a MÁV Szimfonikus Zenekarban ütős – volt a dobos, Mester Sándor barátom – most több komputerújság főszerkesztője – a basszusgitáros.

Dragojlovics Péter:

Kiktől játszottatok dalokat?

Szűcs László:

Saját dalokat írtunk. Megzenésítettük például Arany Jánostól *A honvéd özvegye* című verset, meg hasonló balladákat. Sajnos ez egy nagyon rövid életű dolog volt, mert Novotny Tibi mamája és a nagymamája – mindkettejüket Sopronyi Máriának hívták és Magyarország legjobb zongoratanárai közé tartoztak –, majd' megőrültek, amikor meghallották, hogy Tibi dobol.

Tibi egyébként hallatlanul tehetséges srác, már tizenkét éves korában felvették a konzira, zongora-szakra. Csak aztán beintett a családjának, közölte, hogy őt ez nem érdekli, és tizennégy évesen átment ütős-szakra. Mindenesetre ki kellett lépnie a zenekarból. A dobszerelést nagypapája¹ – aki neves festőművész volt – vette neki. Azt persze, amikor vége lett a zenekarnak, vissza kellett vinnie a Rákóczi úti hangszerboltba. Na, hát az rémes volt. Nagyon nehéz szívvel vált meg a dobszerkótól.

Dragojlovics Péter:

Mi volt a zenekar neve?

Szűcs László:

Erre nem emlékszem. Egyébként fellépéseink sem voltak, csak gyakoroltunk nálunk,

¹ Novotny Emil Róbert (1898–1975) Munkácsy-díjas festőművész. Tagja volt a Szinyei Merse Társaságnak és a Képzőművészek Új Társaságának. Művészete nehezen köthető stílusirányzatokhoz, leginkább expresszionistának tarthatjuk.

Kőbányán a szobámban. A konzervatóriumban is volt viszont egy kis zenekarunk, Hat lépcsőnek hívták. Ezzel a formációval felléptünk a *Ki Mit tud?*-on, de már a kőbányai selejtezőn kiestünk, mert nem jött el az énekesünk. El kellett kezdenünk játszani, ő pedig nem volt sehol. Már zenéltünk, mikor megérkezett és bement a mikrofonba, hogy „Ne tessék haragudni, de nem tudtam felkészülni!” Azzal kiment. Azóta se láttam!

Dragojlovics Péter:
Botrány...

Szűcs László:

Nagy röhögés volt. Mondták, hogy konzi ide, konzi oda, nincs továbbjutás. Aztán volt egy másik banda, úgy hívták, hogy Simonogrüszü. A tagok (Sieder, Molnár, Novotny, Grünwald és Szűcs) nevéből jött össze a zenekarnév. Ez a formáció sem lépett fel soha. Jött a következő zenekar, amivel játszottunk egyszer Óbudán, a Zápor utcai általános iskola tornatermében egy bálon. Leittuk magunkat, mint a csacsik, úgy be voltunk rinyázva. Jól bepálinkáztunk egy ottani kocsmában, de nem lett belőle baj. Egy pianínón vertem az *In the Summertime*-t. Vagy hatszor el kellett játszani, hólyagos lett a kezem, mert persze nem volt behangosítva. Ez volt az első „rendes” fellépésem. Aztán volt még egy zenekar, aminek a basszusgitárosa ajánlott be a későbbi Theatumba. Felhívtak, hogy hallottak rólam. Elmentem Kovács Péterhez, aki a Nagykörúton lakott. Ott volt Dandó Péter,² meg Jánoska.³ Ültünk, beszélgettünk, Jánoska pedig dobogtatott a térdén. Hú, de érzi – gondoltam magamban. Már ott olyan dolgokat csinált, olyan time-ja volt, hogy látni lehetett: nem lesz rossz!

Én a szüleimtől kaptam egy Matador orgonát, megvették nekem örült sok pénzért. Hálás is vagyok nekik, mert tényleg senkinek semmi köze nem volt a családban a zenéhez és mégis hittek abban, hogy én majd meg fogok tudni élni a zenéből. Amikor egy pár évvel korábban bekerültem a konziba, kaptam egy szép zongorát is. Már ez is nagy dolognak számított, ebbe is beleölték mindent, ami volt, hát még az orgona. Nagy érvágás lehetett. Elkezdtünk próbálni. Először a Gyümölcs- és Főzelékkonzervgyár KISZ-klubjában. Itt történt meg, hogy próbálunk, próbálunk, mikor nyílik az ajtó és Zöldi Károly – a korábbi Arthur Blues Band orgonistája – kíséretében belépett Pataki László.⁴ Jánoskának kiesett a kezéből a dobverő, Pipó belesápadt. Én meg csak kerestem, hogy tudnék a föld alá süllyedni. Úgy meg voltunk illetődve.

A zenekar úgy nézett ki, hogy Jánoska dobolt, Pipó basszusgitározott, Kovács Péter⁵ gitározott, Kántor Péter⁶ multihangszeres, Torontáli István⁷ énekelt, jómagam pedig orgonáltam. Ez volt az ős-Theatrum. Később jött Angyal József „Alkalmas”,⁸ a másik multihangszeres.

Az első fellépésünk 1972 őszén volt a Bercsényi kollégiumban, a Syrius⁹ előtt. A *Tarkust*

² Dandó Péter (1950–1997) basszusgitáros, hangmérnök, session zenész. Nevét legtöbbször a Saturnus zenekarból és Zorán kíséregyütteséből ismerik, de kísérte Katona Klárit és játszott Zalatnay Saroltával is.

³ Solti János (1953) az egyik legkiválóbb hazai dobos. Nevét legtöbbször az LGT-ből ismerik, de játszott a Generál, a Hobo Blues Band és a Tátrai Band együttesekben is. Több száz albumon dobol.

⁴ Pataki László (1945) a Syrius egykori billentyűse, zeneszerzője. Jelenleg Ausztriában él.

⁵ Kovács Péter, a Theatrum egykori gitárosa. 1996 körül elhunyt.

⁶ Kántor Péter (1954) a Theatrum egykori tagja. Jelenleg Norvégiában él, a Buskerud folkehøgskole-ban tanít.

⁷ Torontáli István (1942–2010) énekes. 1962-ben alapította első saját zenekarát, a Nautilust, mely négy évvel később Neoton néven folytatta útját. Jazz-konzervatóriumot végzett, ezután külföldön folytatta pályáját, majd a rendszerváltást követően hazatért. 1996-tól haláláig a 100 Folk Celsius együttes tagja volt.

⁸ Angyal József a Pop, a Theatrum, valamint a Non-Stop egykori tagja. Fuvolán, szaxofonon, valamint hegedűn játszott a fent említett zenekarokban. A nyolcvanas években Norvégiában telepedett le, az ottani állami gyerekszínház zenei igazgatója.

⁹ A hazai rock legendás zenekara. 1962-ben alakult, első éveiben tánczenét játszottak, klasszikus formációja 1969

játszottuk, és nagyon bejött, tényleg vastapsunk volt. Nagy dolognak számított ez, hiszen teljesen ismeretlen zenekar voltunk. Ráduly Misiék¹⁰ támogattak minket továbbra is, szerdánként előttük játszottunk a koktélahajón. Aztán megkaptuk a Bem rakparton a szombatot, mert a Syrius akkor már elment onnan valamelyik egyetemi klubba. Előtte a Dagály utcai Derkovits Művelődési Házban volt egy ideig klubunk. Játszottunk a Vár Klubban és felléptünk az FMH¹¹ Illés-klubjában is. Csak az volt a baj, hogy ezzel a zenével nem lehetett rendesen pénzt keresni, nem tudtunk elvállalni kommersziális bulikat, ahol táncra kellett volna játszani, mert hát ennek a műfajnak nem volt nagy közönsége. Egyszer felléptünk a Kőbányai Ifjúsági Parkban és kimondottan büszkék voltunk rá, hogy az *Apokalipszis* című szvitünkkel negyed óra alatt kiürítettük a Parkot. Úgy ment a táncos lábú közönség kifelé, mintha eleredt volna az eső! Aztán vidéki klubokban is löktük, ahol lehetett. Volt, ahol bejött, volt, ahol nem.

Dragojlovics Péter:

Botrányok előfordultak? Úgy tudom, a Syriustól folyton magyar nótákat követeltek Albertirsán, az lett a vége, hogy abba is kellett hagyniuk.

Szűcs László:

Volt egy emlékezetesen botrányos koncert. Valahol Pécs környékén léptünk fel. Az volt a baj, hogy eltévesztettük az utat. Megkérdeztük egy bácsitól, hogy hol a falu. Mondta, hogy itt át lehet menni, és megtaláljuk. Mire átértünk a Barkasszal a földúton, az egész szerelés szétesett. Összetörték a csövek az erősítőkből, csak az én Marshall-koppintásom – egy Kodály Zoltán nevű hegedűkészítő alkotása – működött. Arra tettünk rá mindent, basszust, éneket, gitárt. Persze a Matador-orgonám sem ment. A közönség pedig már nagyon pipás volt, mert egyébként is jól elkéztünk. Már akkor ment a kiabálás, amikor szereltünk. Elkezdtek az első számot és halljuk ám, hogy amikor a basszus szól, szegény Géza hangja egészen torz lett. Mintha gurgulázott volna. Én közben vertem valami pianínót, ami persze nem volt bemikrofonozva. Visszaköszönt a Zápor utcai élmény. Rémes volt az egész. Amikor vége lett a számnak, a közönség taps helyett küldözgetett minket melegebb égtájakra. Valahogy túléltek az első szettet, lementünk a gardróbba, bejött az ottani szerencsétlen kultúros csaj, és azt mondta: gyerekek, fel a fejjel, ezek a bunkók nem értik ezt a Jimi Hendrix-dzsesszt! Végül is túléltek.

Szintén emlékezetes koncertélmény, igaz ez pozitív értelemben. Valahol Hatvan környékén léptünk fel. Játszottuk a dolgainkat, de azért beiktattunk egy-két Deep Purple-t is. A közönség megőrült, fel akartak jönni a színpadra. A roadoknak kellett udvariásan lehessegetni őket. Partvissal. Akkor meg feküdtek a földön és ott őrzöngtek. Még a sofőrünk is kijött a színpadra – a buli közben ment –, hogy ő ilyet még nem látott. Ott szimplán jól akarták érezni magukat. Élvezték is, hogy úgy mondjam...

Valamikor el kellett mennünk az Országos Rendezőirodába,¹² letenni a vizsgát, megszerezni a működési engedélyt. Ez sikerült is, simán megkaptuk, mert jó volt a zenekar. Nem akartuk a zsűrit túl nehéz dolgokkal leterhelni – még a végén megijednek –, hanem játszottunk egy közepes tempójú swinget. Szépen megráztuk és ennyi. Így lett hivatalos engedélyünk,

és 1973 között működött. A zenekar Ausztráliában is sikeresen turnézott.

¹⁰ Ráduly Mihály (1944) szaxofonos, fuvolista, a Syrius egykori tagja, játszott a Rákfogóban, valamint Szabados Györggyel is. 1973-ban New Yorkba költözött, a zenélést az 1980-as évekre befejezte.

¹¹ A Fehérvári úti Fővárosi Művelődési Ház a fővárosi zenei élet egyik központi helye volt. Az Illés klubja 1968-tól 1973-as megszűnésükig működött itt.

¹² Országos Rendező Iroda (ORI) a populáris zenéért és a hazai koncertszervezésért felelős állami szervezet volt. 1958-ban alapították, 1991-ben szűnt meg. Székháza a Vörösmarty tér nyugati oldalán, a Haas-palota helyére épült modern üvegpalota volt, melyet 2005-ben lebontottak.

ekkortól kaptunk az ORI-tól is bulikat. Kísértük Szűcs Jutkát,¹³ Rodolfót.¹⁴ Zseniális volt. Mondtuk neki, Művész Úr, hát ez fantasztikus! Ő meg: Gyerekek, nyugi! Nekem, amit ti csináltok, ugyanolyan felfoghatatlan! Mi pörög ott? (A Leslie-tölcsérré¹⁵ gondolt.) Miért pörög? Nekem az a szakmám, hogy ezt a kis nyuszt elővarázsoljam! Szóval nagyon jó fej volt az öreg.

Az újonnan megalakult Skorpióval¹⁶ is volt egy közös turnénk, nyáron a Balatonon, szabadtéri színpadokon. Ez az egyik legszebb emlékem. Hozzájuk már akkor sok szál fűződött. Fekete Gabi ugye tőlünk ment oda, Papp Gyulával együtt jártam a konzira, velem életem legelső pizzáját Budapest első pizzériájában – erre ő már biztosan nem emlékszik –, Frenreisz Karesz meg máig az egyik legjobb barátom.

Nagyon jó szerelésük volt. Képzeld el, a koncert előtt azon szólt az új Barry White¹⁷-lemez, miközben gyülekezett a publikum. Tiszta Nyugat volt.

Dragojlovics Péter:

Hogy fogadott titeket a közönség?

Szűcs László:

Nagyon bejöttünk nekik. Játszottunk ELP-eket,¹⁸ aztán a King Crimsontól¹⁹ a *21st century schizoid mant*, valamint a saját dolgainkat. Az *Apokalipszist* nem, mert az kicsit túl nehéz lett volna abba a környezetbe, azt inkább csak a saját klubunkban adtuk elő.

Dragojlovics Péter:

Címeiket tudnál mondani?

Szűcs László:

Voltak Kadosa-feldolgozásaink,²⁰ ezek egy balatoni nyári szabadtéren is előadhatók voltak. Nem mint a szvit, ahol dühöngött a kromatika, meg a páratlan ritmusok.

A Theatrum legnagyobb baja az volt, hogy állandóan jöttek, mentek a zenészek. Afféle ugródeszkának számítottunk. Nekem szerencsém volt, mert még konziba jártam, otthon

¹³ Szűcs Judit (1953) énekesnő, az 1972-es *Ki Mit Tud?*-on tűnt fel. Az áttörést az 1977-es *Metronóm '77* hozta meg számára. A hetvenes évek végén diszkó stílusban énekelt, innen ered diszkókirálynő megnevezése. Főként ekkor, illetve a nyolcvanas évek elején volt sikeres.

¹⁴ Gács Rezső (1911–1987), minden idők egyik legnagyobb hazai bűvésze. Ismert mondása: Vigyázat, csalok!

¹⁵ A Leslie-tölcsér a Hammond-orgona jellegzetes, pulzáló hangjáért felelős, forgó hangszóró, amelynek forgási sebessége állítható.

¹⁶ Skorpió az 1970-es évek egyik legnépszerűbb hazai zenekara. Frenreisz Károly alapította az LGT-ből való kiválása után, 1973-ban. Az első felállás tagjai: Szűcs Antal Gábor gitár, Papp Gyula billentyűs hangszerek, Fekete Gábor dob. Népszerűek voltak Lengyelországban és az NDK-ban. Turnéztak az Egyesült Államokban is. 1979-ben feloszlottak, Frenreisz ekkor megalapította az Új Skorpiót, amely 1983-ig létezett, majd újra életre hívta a Skorpiót, amely a mai napig koncertezik.

¹⁷ Barry White (1944–2003) amerikai énekes, zeneszerző, producer. A hetvenes években olyan slágerek fűződtek nevéhez, mint az *I'm Gonna Love You Just A Little More Baby*, vagy a *Never Gonna Give You Up*. 1988-ban Budapesten is fellépett.

¹⁸ Az Emerson, Lake & Palmer a progresszív rock korszakalkotó brit zenekara. 1970-ben alakultak, klasszikus albumaik az évtized első felében jelentek meg.

¹⁹ A King Crimson 1968-as megalakulása óta számtalan változáson ment keresztül mind felállását, mind stílusát tekintve. Sokak szerint a Crimson maga a progresszív megtestesítője

²⁰ Kadosa Pál (1903–1983) zeneszerző, zongoraművész, zenepedagógus. Zeneszerzői stílusát elsősorban Bartók és Kodály határozta meg, de sok szempontból nagy hatással volt rá a korai avantgárd és a német neoklasszicizmus is. Művei között a klasszikus zenei repertoár minden formája megtalálható, egyaránt komponált zenekari műveket, nyolc szimfóniát és egy kamaraszimfóniát, négy zongora-, két hegedűversenyt és más versenyműveket, operát, kamaraműveket, zongoradarabokat, de írt kórusműveket és dalokat is. Sok kitűnően hangszerelt mozgalmi dalt is írt, mint például az *Itt van május elseje*.

a mamám megkente a zsíros kenyeret, de Dandó Pipó és Kovács Petya gázóra-leolvasással keresték a betevőt. Persze, hogy jól jött volna egy kis pénz. Érdekes és tiszteletre méltó, hogy ennek ellenére sem mentek el a zenekarból.

Dragojlovics Péter:

Jánoska pedig ki-be járkált...

Szűcs László:

Igen, sajnos – mert hát ő már akkor világszinten dobolt. Ott játszott, ahol a barátnője éppen gondolta. Egyszer leszálltak a Syrius-hajóról, mielőtt elindult volna. Jön Baronits,²¹ hogy akkor kezdjétek! Igen, de hol van Jánoska? Hát, aznap nem is tudtunk játszani. Aztán mindig visszakéredzkedett, mert imádta a zenekart, ahogy mi is őt, de amikor a barátnője azt mondta, hogy menjünk innen, kilépett. Amikor először elment, jött Fekete Gabi, de őt meg elvitte a Skorpió. Mondta, hogy van egy nagy lehetősége, de ismer egy nagyon jó srácot, Pálmai Zolit. Őt ajánlotta maga helyett. Zoli Gonda Jánossal²² játszott Visegrádon, a Silvanus szálló bárjában dzsesszt, onnan jött hozzánk. Vele csináltuk már a tabáni bulit.²³ Őt a P. Mobil vitte el tőlünk.

Amikor kilépett, beajánlotta fiatal és ismeretlen barátját, Németh Gábort. Jánoska még egyszer jelentkezett, hogy jönne vissza, de mondtuk neki, hogy ne haragudj, de most már nem. Gábor már akkor az egyik legjobb dobos volt, amúgy ők ketten máig Magyarország legjobbjai között vannak. Aztán teljesen véletlenül megismerkedtem egy sráccal, akit Mándoki Lászlónak²⁴ hívnak. Elmeséljem a sztorit?

Dragojlovics Péter:

Mindenképpen.

Szűcs László:

Egy márciusi szombaton csörög a telefon, egy Karvaly Lajos²⁵ nevű basszusgitáros és haknikirály van a túlsó végén. Kérdezi, mit csinálok, mondom, az orromban turkálok. Egy óra múlva ott tudok-e lenni a hangszeremmel? Elintéztem, taxival elmentem az orgonáért. Megérkezem és ott állt egy idegen srác a többi, szintén idegen arc között. Szevasz, te ki vagy? Én a dobos. Én pedig a billentyűs. Volt tehát Karvaly, volt egy énekes, akinek a nevére már nem emlékszem, a Laci, meg én. Indulunk, dzsessz-rock koncert lesz Dabason. Repertoár? Majd meglátjuk. Semmi hakni, improvizálunk. Csak arra figyeljek majd, hogy minden számot g-mollban játsszunk, mert az az egyetlen hangnem, amiben jól szól a basszusgitár.

Beültünk a Barkasba, elkezdtünk beszélgetni, és nagyon jól összehaverkodtunk Lacival. Csináltunk is nemsokára egy dzsessz-zenekart Mándoki-trió néven. Endresz Dezső volt a basszusgitáros, egy nagyon jó és eredeti srác. Játsoztunk, buliztunk. Másfél hónapja ismertük egymást, épp a Lánchídon mászkáltunk, amikor Laci azt mondja: Figyelj, én dobbantok két hónap múlva. Van egy kis társaság, az egyikük visszalépett, akarsz-e jönni? Ez eléggé kemény volt. Alig két hónapom volt ezt eldönteni. Ilyesmiken múlt a Theatrum is. Voltak is gázok, mikor kiléptem. Nagyon nem örültek neki, kérdezték, hogy mit akarok én evvel a fazonnal? Persze nem tudták, hogy nemcsak a zenekarból lépek ki,

²¹ Baronits Zsolt (1944–1999) szaxofonos, a Syrius alapítója, vezetője.

²² Gonda János (1932) Széchenyi- és Liszt Ferenc- díjas zongoraművész, zeneszerző, zenetörténész, főiskolai tanár.

²³ 1973. augusztus 19. Theatrum–Mini–Syrius. A Syriusnak ez volt az utolsó nagy koncertje.

²⁴ Mándoki László (1953) dobos és producer, a Volkswagen AG és az Audi AG zenei programigazgatója.

²⁵ Karvaly Lajos basszusgitáros. Olyan zenekarokban játszott, mint a Record, a Misszió vagy a Barbaro.

hanem az országból is. 1975. július 25-én elhagytuk Magyarországot. Jugoszlávián keresztül jutottunk el nagyon kalandos körülmények között Nyugatra.

Dragojlovics Péter:

Erről kérdezhetlek?

Szűcs László:

Persze. Busszal mentünk át Jugoszláviába, ami akkoriban se keleti, se nyugati ország nem volt. Csak piros útleveél kellett oda, a kéket én amúgy nem is kaphattam volna meg, mert még nem voltam katona. Első esténket Szarajevóban töltöttük, ahonnan azonnal írtunk Laci egy barátjának – aki egy évvel korábban dobbantott Svédországba –, hogy hogyan menjünk tovább. Eltöltöttünk pár napot a tengerparton, vártuk a választ, és kaptunk is egy poste restante-levelet a rovinji postahivatalba. Úgy féltünk, hogy kimentünk egy szigetre, csak ott mertük felbontani. Azt írta a srác, hogy ne Olaszországba menjünk, mert ott katasztrofálisak a körülmények a légerekben, az olaszok ellopják a pénzt, amit a menekültek a segélyszövetségtől kapnak. Menjünk Ausztriába. Leírta, hogy van egy vasúti alagút Ješenice és Villach között. El is mentünk oda egy nappal korábban Csupó Gáborral,²⁶ feltérképeztük a bejárat környékét. Láttuk, hogy van kutya, úgyszólván vettünk csontot. Másnap este kilenckor visszamentünk. A Karawanken nevű, nyolc kilométer hosszú alagúton kellett átgyalogolnunk. Időnként jöttek vonatok, akkor rohantunk és bebújtunk a beugrókba. Rémálom volt, de megúsztuk. Nagyjából két óra után kiértünk az alagútból és láttuk, hogy az van kiírva egy villanypóznára, hogy Achtung! Hochspannung! Na, akkor Ausztriában vagyunk!

Elvonatoztunk Bécsbe, lógtunk. Onnan felhívtuk a barátunkat, aki mondta, hogy nagyszerű gyerekek, de a német láger még jobb, gyertek Münchenbe! Valahogy eljutottunk Salzburgig. Ott egy vasúti hídon mentünk át, éjjel. Tök sötét volt, de láttunk valami kis fénypontot. Egy cipőbolt volt. A kirakatában márkával voltak feltüntetve az árak, tehát megjöttünk, Németországban vagyunk! Felhívtuk az emberünket, aki mondta, hogy nagyon jó, de akkor gyertek már fel Dániába, mert onnan el tudnák titeket hozni. Dánia és Svédország közt már akkor sem voltak határőrök. Mit tehet az ember? Teljesen kivoltunk. Lacinak vérhólyagok voltak a talpán. Mielőtt bementünk volna az alagútba, mindent eldobtunk. Én csak a papám elektromos borotváját hoztam el otthonról, de azt is bedobtam egy bokorba. Klumpám volt, de hát azzal nem lehet futni, el vele. Vettünk örült olcsó és rossz tornacipőket, de attól, hogy sínköveken kellett mennünk, szinte azonnal tönkrementek. Münchenbe érve már csak vonszoltuk magunkat. Ha jól emlékszem, véletlenül az előtt a ház előtt mentünk el, ahol jó pár évvel később laktam. Ha ezt tudtam volna akkor, nem is megyek tovább...

Aztán felültünk Münchenben a vonatra – volt még valamennyi pénzünk, mert kaptunk az ismerősöktől. Elmentünk Flensburgig, és egy ösvényen még tovább. Égett egy lámpa, az is cipőbolt volt, de ott már koronával kellett fizetni, tehát ez Dánia. Olyan fáradtak voltunk már, hogy nem bujkáltunk, hanem csak mentünk a főúton. Egyszer elhajt mellettünk egy VW-busz. Megfordul, csikorog, megáll, a dán rendőrség. Fiúk, ti mit csináltok itt? Mondjuk, hogy finn turisták vagyunk, elvesztettük a csoportunkat és Koppenhága felé tartunk. Pardon, de mi ezt nem hisszük el, de gyertek, üljetek be! Nagyon rendesek voltak. Nem tudtunk mit tenni. Meg szabad nézni a táskátokat? Persze! Ez mi? Egy Marlboro volt, két márkáért. Ti nem Németországból jöttök véletlenül? Á, nem! És ez mi? Kivettek egy papírzsebkendőt és benne volt egy jegy, rajta hogy Deutsche Bundesbahn. Aztán kihúzta a piros útleveletem. És akkor

²⁶ Csupó Gábor (1952) rajzfilmes producer, zenész. 1975-ben disszidált. Először Svédországban élt, majd az Egyesült Államokba költözött. Itt megalapította a Klasky Csupo Inc.-et, amely a világ egyik legismertebb animációs filmstúdiójává vált.

ez mi? Azonnal tudtuk, hogy menekültjogot kell kérnünk. Magyarországról jövünk, Jugoszlávián keresztül. Honnan? Az egyik rendőr felpattant, s egy pár perc múlva visszajött egy láda Tuborg sörrel és elkezdtek velünk piálni. Ünnepeltek minket. De aztán, késő éjjel mondták, hogy gyerekek, most be kell menni a cellába. Másnap reggel az egyik rendőr bejön, nyitja az ajtót, és így szólít: Sir?

De aztán kiderült, hogy gáz van. A legelső szabad országnak kell megadni a menekültjogot, az pedig Ausztria. Bepakoltak minket egy buszba, és átvittek a német határőrséghez. Féltünk mint a kutya, hiszen Magyarországon a németek ellen volt a legerősebb propaganda, hogy még mindig nácik, meg a többi akkori baromság. Kérdezi tőlünk a rendőr, hogy mivel foglalkozunk. Mondjuk, hogy művészek vagyunk. Erre ő: Németországnak művészekre van szüksége, én magam fogom elintézni, hogy itt maradhattok. Mi van? Ez a szemét német rendőr, akitől félni kell? Felugrott, elrohant, visszajött két óra múlva, leizzadva, a papírokkal. Itt maradtok, itt a „Duldung” és a vonatjegy, lementek a lágerbe. Van pénzetek? Nincs? Elővett a zsebéből egy százmárkást. Németországban senki nem lehet pénz nélkül! Biztos vagyok benne, hogy a saját pénztárcájából húzta ki azt a százast...

Felültünk a vonatra és a zirndorfi tábornál szálltunk le. Ott álltak a sorok, de mi elmentünk mellettük, mert a papírral, ami nálunk volt, azonnal beengedtek. Eltöltöttünk ott egy időt, aztán Laci Stuttgart környékére került, engem pedig az Északi-tengerhez küldtek. Máiig nem értem, hogy miért. Lingennek hívják a várost, ott vártam a menekültjogot, ami meg is jött három hónapon belül. Közben Lacit befogadta egy német család, náluk lakhatott, kapott kaját és ott várta a menekültjogi papírt. Mondta, hogy van neki egy barátja fenn északon, erre írtak az ottani polgármesteri hivatalnak, hogy a „Herr Szüksznek” – a Szüksöt senki se tudta leírni, vagy kimondani – lenne egy hely. Erre elengedtek. Novemberben megkaptuk az útlevelünket, és akkor el tudtunk kezdeni dolgozni. Csak hát kellett hangszerek, de nem volt semmink. Ez a család felvett a saját házára húszezer márka kölcsönt! Azzal álltak jót a banknál, abból vehettünk hangszereket. Elkezdtünk játszani mindenféle helyeken, a legutolsó sufnikban is. De hát ezt kellett csinálni, mert gyorsan vissza kellett fizetni a pénzt. Nagyon kemény volt. Ketten éltünk havi kétszáz márkából. Laci főzött, szinte minden nap paradicsomos virsli volt. Aztán beleuntunk és mondtuk, hogy ezt nem csináljuk tovább. Lacinak volt már egy barátnője, aki Münchenben élt, így ő átköltözött hozzá Saarbrückenből. Aztán én is odakerültem. Ez 1978 augusztusában történt, azóta is ott élek, pedig akkor még nem tudtuk, hogy ez a legjobb hely az országban.

Laci próbált bekerülni a szakmába. Elment Ralph Siegelhez,²⁷ hogy szeretne rockénekes lenni. Mondta neki, hogy jó, megteheted, de előbb még itt lenne egy csoport, úgy hívják, hogy Dschingis Khan, indulnak egy vetélkedőn. Ha megnyerik, akkor sztár vagy, ha nem, akkor csinálhatod ezt a rockkarriert. Mi történt, megnyerték. Én közben játszottam mindenféle. Egy Roy Black nevű slágersztárnak voltam a zenekarában, próbáltam túlélni. Meg volt egy bigband, amiben a Scampolós Rosenberg Tomival zenéltünk együtt.

Dragojlovics Péter:

Az NSZK-beli vendéglátózásról rémtörténeteket mesélnek a zenészek.

Szücs László:

Így is van. Sokkal rosszabb volt, mint a skandináv vagy a svájci, az biztos, mert nem volt szakszervezetünk. Kitért ablakú szobában laktunk, háromlábú ágyon kellett aludnom. Svájcban meg mindenkinek külön fürdő járt, meg napi háromszori meleg koszt.

²⁷ Ralph Siegel (1945) német zeneszerző, producer.

Én mindig is stúdiózenész szerettem volna lenni, de hát oda bekerülni szinte lehetetlenség. Egy napon, 1982 augusztusában felhív egy Werner Schüler nevű pali – Siegel haverja –, hogy meséltek neki rólam, és hogy menjek már be a stúdióba, lenne egy szám! Pont akkor jött a hívás a banktól, hogy kirúgnak, mert folyton mínuszban van a számlám. Bementem a stúdióba, a Ph.D. nevű angol banda *I won't let you down* című dalának a német nyelvű verzióját kellett megcsinálni. Jól sikerült, ezért kérdezte Werner, hogy mit csinálok mostanában? Semmit. Jó, akkor holnaptól itt vagy! Így kezdődött a stúdiózenési pályafutásom.

Laci azonnal szeretett volna megint rockzenét csinálni, így mihelyt tehetők, felvettük az első szólólemezét, *Back to myself* címen. Pedig Siegel kérte, hogy ne csinálja, mert ezzel zavarja a Dschinghis Khan nagy sikerét, de Laci nagyon akarta. Utálta a Dschinghis Khant. Gondolhatod, ő dzsessz-, illetve rockzenét szeretett volna játszani egész életében, nem a színpadon ugrálni. Oké, hogy sztár vagy, de nem mindegy hogy milyen. Megcsináltuk tehát a lemezt, ami jól is sikerült, de Siegel nem engedte, hogy megjelenjen, Laci szerződésében ugyanis sajnos az állt, hogy csak az ő engedélyével csinálhat valamit. Hülye dolog volt, mert azért nagyon reménykedtünk, hogy ezt nem meri megtenni.

Én meg mégiscsak be tudtam kerülni a müncheni stúdióvilágba, mi több, úgynevezett „first call” lettem, tehát az első ember, akit hívnak. 1986 februárjában, éjjel kettőkor csöng a telefonom. Mi az Isten, ki ez? Felveszem, erre: Hallo, Giorgio Moroder²⁸ vagyok Los Angelesből. Erre elkezdtem pofozni magam, hogy felébredjek. Hallott rólam és szeretne megismerni. Hát persze, mit mondjak erre? Jön jövő héten, mert Münchenben lesz dolga. Találkoztunk és dumáltunk. Nagyon jó időszak volt. Két éven keresztül voltam a billentyűse, LA-ben, Londonban, Rómában és Münchenben, sok dolgot csináltunk közösen. Például a *Sigue Sigue Sputnik*²⁹ nevű punkbanda lemezét, a *Top Gun* filmzenéjét, Limahl³⁰ második szólólemezét. De hát volt egy probléma: én már egyszer disszidáltam és nem volt kedvem ezt még egyszer megtenni. Akkor született meg az első lányom és ott álltunk a feleséggel, hogy most akkor mi legyen? Giorgio mondta, hogy maradjak Los Angelesben. Hozzam át az asszonyt és a gyereket és vegyem ki a Faltermayer házáat. Előttem ő volt Moroder billentyűse. Aztán neki bejött egy nagy sláger, az *Axel F.*, a *Beverly Hills-i zsaru* filmzenéje, s továbbállt Giorgiotól.

Csupó Gabi már ott lakott, tehát nem voltam egyedül, együtt jártuk az éttermeket, klubokat. De közben a családom Németországban volt, így megléptem Giorgiotól. Egyik nap bementem az irodába, és mondtam, hogy nekem mennem kell. Ezt megbeszélted Moroderrel? Persze, hogyne. Ennyi... Egyszer még dolgoztunk együtt 1990-ben, a foci VB számát készítettük. Aztán ő abbahagyta a zenei szakmát, legalábbis egy időre, s beszállt a tizenhat hengeres Cizeta Moroder nevű sportautó gyártásába.

Szóval visszamentem Münchenbe. Mint tudjuk, senki se próféta a saját hazájában. De mikor visszajössz Amerikából... Nagyon beindult a buli, a Munich Symphonic Sound Orchestrától Placido Domingóig, a német Wind együttes brüsszeli ESC 2. helyezésétől Jermaine Jackson & Pia Zadora *When the Rain Begins to Fall* című világslágeréig mentek a produkciók.

Amiről ellenben kevesen tudnak: van egy cég, ahol én 1984 óta dolgozom. Sonoton a neve, music librarynek, azaz zenekönyvtárnak lehet nevezni, azóta nagyon kinőtte magát. Ha a megrendelőnek valamilyen zene kell reklám-, vagy reprezentáció céljából, akkor megkeresi

²⁸ Giorgio Moroder (1940) olasz énekes, dalszerző, producer. Az 1970-es évek disco-zenéjének egyik legfontosabb figurája, a korszak emblematikus „szex-himnusza”, a *Love to love you baby* az ő szerzeménye.

²⁹ Sigue Sigue Sputnik az 1980-as évek közepének sikeres, sokak által vitatott zenekara. Legismertebb slágereik a *Love Missile F1-11* és a *21st Century boy*.

³⁰ Limahl (Christopher Hamill) (1958) angol énekes. Először a Kajagoogoo nevű pop együttesrel vált ismertté, majd szólópályára lépett. Legismertebb slágere a *The never ending story* 1984-ből, az azonos című film főcímenéje.

ezt a céget, hogy nekem kell, mondjuk valamilyen vidám zene, trombitával. Felmegy a Sonoton honlapjára, beírja a keresőbe, hogy mit tudom én, vidám zene, trombitával és kijönnek a találatok. Csináltam ott vagy nyolcvan-kilencven lemezt az évek során. Mondjuk nem éppen vidám zenéket trombitával, de rengeteg dolgot, mint például a Jazzcraft-sorozatot, ami dzsessz-funk-soul jellegű. Plusz dolgozom álnév alatt is, úgy hívnak, hogy Alan Phillip, ez utóbbi inkább elektronikus, sound-dizájnos irányzat.

Dragojlovics Péter:

Térjünk most vissza a Theatrumra. Az Ifiparkban játszott a zenekar?

Szűcs László:

Hogyne, sokszor.

Dragojlovics Péter:

Akkor érdekes lehetett, amikor tavaly a Várkert Bazárban léptetek fel a Soulmatesszel.³¹

Szűcs László:

De még mennyire! Mutogattuk is vendégeinknek, hogy, itt volt a színpad, ahol most borozunk! Az egész teljesen másként festett. Érdekesség, hogy játszottunk a Miskolci Popfesztiválon is, de nem tudtunk maradni, mert fellépésünk volt aznap este a Parkban. Megérkeztünk és meséltük a közönségnek, hogy gyerekek, most jövünk Miskolcra, olyan buli van! Tiszta Woodstock! Ők meg néztek, hogy milyen jó, hogy első kézből hallják, mi is folyt ott.

Dragojlovics Péter:

Az igaz, hogy Miskolcon tógában álltatok színpadra?

Szűcs László:

Pontosan, méghozzá fehér, bő, görög tógákban. Kovács Péter bérelte őket egy ruhakölcsönzőből.

Dragojlovics Péter:

Többféle verziót olvastam arról, hogy fogadott titeket a közönség. Mi az igazság?

Szűcs László:

Az volt a baj, hogy örült rosszul csinálták meg az egészet. Egyszerűen nem engedték be a közönséget a pályára, nagyon messze álltak tőlünk. A szerelés is katasztrofális volt. Vagy hat Marshall, illetve Laney a földön, mellette szintén hat Marshall-gitárerősítő. Két oldalon Selmerek, valahogy összekötve. A nagyok (Bergendy, KITT-egylet, meg talán még valaki) dobták össze a szerelést. Én Latzin Norbert³² Hammondján játszottam. A hangmérnök odahívott magához, mutatta az árammérőt, ami száznyolcvan és százkilencven Volt között ingadozott, nem 220-on, ahol kellett volna, hanem állandóan lement, aztán fel. Mondta, hogy sok szerencsét! Jó. Elkezdtek a *Tarkust* és máris leáll a Hammond. Mint a sziréna. Aztán egyszer csak elhallgatott. Elkezdtem újraindítani, miközben üvöltöttem Kántor Péternek: szólózz! Mit csináljak? Mindegy! Közben meg próbáltam felszórfolni az orgonát. Monitorok? Nem voltak monitorok, azt se tudták mi az. És akkor még nem említettem, milyen

³¹ A Soulmates Szűcs László jelenlegi zenekara.

³² Latzin Norbert (1946–1984) billentyűs. A Bergendy dalainak többségét ő szerezte. Az 1970-es évek végén Nyugat-Németországba emigrált, ott is halt meg.

messze voltunk egymástól. Jánoska tőlem öt-hat méterre, nem is hallottam őt. Pipó tíz méterre állt, a másik oldalon, semmit sem hallottam a játékából. Leslie-t hallottam, és ennyi. A *Syrius* nem sokkal utánunk lépett fel, azonnal összetolták az egész cuccot, szorosan egymás mellé álltak. Ők profik voltak, tudták, hogy így kell csinálni, mi pedig csak szenvedtünk. Szóval – ebből a szempontból – valami rémes volt.

Dragojlovics Péter:

A *Magyar Ifjúságban* az olvasható, hogy a Theatrum dzsessz-rockot játszott, kicsit talán túl hosszán...

Szűcs László:

Ez diszkvalifikáció. A *Tarkus* huszonegy perces. Ez van, kérem szépen. Hogy utána mi történt, az nem tudtuk, mert azonnal mentünk vissza Pestre. Később, amikor lement a Nap, és fények is voltak, biztos jobb volt a hangulat. Mi reggel tízkor léptünk színpadra. Hajnali ötkor indultunk Budapestről, felvettünk annyi stoppost, amennyit csak tudtunk. Fürtökben álltak a srácok meg a lányok, mindenki ment volna Miskolcra. Megálltunk, hogy ti is oda? Gyertek! Így reménytelen volt lejutni. Mikor odaértünk, még a stadion környékén is feküdtek a fűben, mindenkinek hosszú haja volt. Pont, ahogy *Woodstcokot* elképzeltük.

Dragojlovics Péter:

Bár, ha azt vesszük, hogy tele volt a stadion rendőrrel, a szektorok lezárva a pályára nem léphettek a nézők, akkor nem mondhatjuk azt, hogy nagyon szabad lett volna a légkör.

Szűcs László:

Biztosan nem. De mi a hátsó bejárón jutottunk be, aztán kimentünk a színpadra, meg vissza. Így abból, hogy mi folyik a stadionon belül, nem sokat láttunk. A tógát meg csak feltűnésből vettük fel, hogy a húsz vagy mennyi zenekar közül kitűnjünk. És látod, az újságírók is erről írtak, nem a zenéről.

Dragojlovics Péter:

Hogy nézett ki a Theatrum cájgja?

Szűcs László:

Jánoskának volt egy Premier dobcucca. Németh Gabi – azt hiszem – Dubánon játszott. Pipónak és Petyának Laneyje volt. Pipónak Fender Mustangja, hm, erről a fia, Zolika biztos többet tudna mondani. Petya először egy Jolana gitáron játszott, aztán összeszedte magát és vett egy Ibanezt. Az egész jól szólt. Kicsit úgy nézett ki, mint McCartney híres, hegedű alakú Hofner-basszusgitárja. Nekem Kovács Petya tákolt össze egy Leslie-szisztémájú hangfalat – tehát a hangszóró felett pörgött valami izé – amit mi csak kredencnek hívtunk.

Dragojlovics Péter:

Hogy született az *Apokalipszis- szvit*?

Szűcs László:

Azt én komponáltam. Otthon megírtam, lekottáztam, bevittem a próbára, ahol aztán minden tag hozzáadta a saját elképzelését, tehetségét. Ahogy a Kadosa-feldolgozásoknál is. Kovács Petya sokat írt, a daloknak legalább a felét, például a *Szegényember balladáját*, vagy az *Ötnegyedest*.

Dragojlovics Péter:

1974-ben a Népművelési Intézet hirdetett egy pályázatot, amin ti is indultatok.

Szűcs László:

Jó kis sztori, mert másodikok lettünk, de első díjat nem adtak ki. Az volt a jutalom, hogy bemehettünk a Rádióba és a 6-os stúdióban felvehettük az *Apokalipszist*, meg a *Kadosákat*. Később kerestük a felvételeket, de nincsenek meg. Hogy leadták-e valaha, azt nem tudom, de szerintem sosem. A lemezmegjelenés meg aztán egy másik ügy.

Én különben találkoztam egyszer Erdős Péterrel Szöulban, az 1988-as olimpián. Laci a Dschingis Khannal, Csepregi Éva meg a Newton Family-vel voltak Koreában. Erdős – mint tudjuk – Éva menedzsere volt, ezért téblábolt ott. Mert dolga ugye nem akadt semmi, egy kukkot se beszélt a magyaron kívül, a mi embereinknek meg egész nap rohángálniuk kellett, hogy valahonnan valami számára ehető felhajtsanak, lehetőleg rántott hús formájában. Szöulban!

Lacit és Évát meghívták a Soul Song Festivalra, ami az olimpia egyik kulturális mellékprogramja volt. Fellépett például az az Engelbert Humperdinck is, akinek pár évvel később két aranylemezt produceltünk Németországban. Tudtam, kivel van dolgom. Kicsit irritáló amúgy, hogy magánemberként Erdős nagyon nyugis, jó hangulatú pasas volt, érdekes dolgokról mesélt. Csak ez a diszkrepancia bennünk volt, hiszen tudtuk miket művelt ebben az országban.

Dragojlovics Péter:

Történt próbálkozás részetekről a Lemezgyár felé?

Szűcs László:

Ők sem kerestek minket, mi sem őket. Nem is tudtuk, hogy kit lehetne megkeresni. Nem voltunk jó üzletemberek. Kovács Petya járt be az ORI-ba egzisztálni – ő így nevezte –, hogy mi vagyunk, létezők. Bement, leült és várta, kijön-e valaki valamelyik irodából. Sokan azt csinálták, hogy buszokkal vagy autókkal végigjárták a művelődési házakat, hogy jó napot kívánok, én vagyok XY, nem akarják a zenekaromat? Persze a demónak annak idején semmi esélye nem volt. És ha az igazgató azt mondta, hogy jöhetünk három hét múlva, akkor volt egy buli. Akik ezt csinálták, méghozzá sikerrel, azokat hahnizenekaroknak nevezték.

Dragojlovics Péter:

Készült egy felvétel a Theatrumról, ami meg is maradt szerencsére.

Szűcs László:

A sörgyári művházban rögzítettük, aminek a színpada, behúzott függönnyel rengeteget el tudott nyelni a visszhangból. Egy barátomnak, Szendrei Istvánnak volt egy német – nem lengyel! – Grundig sztereoó magnója. Ennek a mikrofonjával ő tudott felvenni. Ez az egyetlen felvétel maradt utánunk. Felállítás: Dandó–Kovács–Pálmai–Torontáli–Szűcs.

Dragojlovics Péter:

Mellotront, illetve Moog-szintetizátort be tudatok szerezni?

Szűcs László:

Á, semmit. Volt egy Matador-orgonám és kész.

Dragojlovics Péter:

Mi volt egyébként a véleményed ezekről a hangszerekről? A zenésztársadalmat

eléggé megosztották. Volt, aki technikai vircsaftnak tartotta, főleg a Moogot.

Szűcs László:

Én világ életemben sound-ember voltam. Abból élek máig is nagy részben. Nagyon szeretem. Magam programoztam az Oberheim Xpandert, Prophet 5-öt, még a DX-7-t is, pedig az fránya egy hangszer volt. Ezért is hívtak engem sok munkához. Ha tehettem volna (később aztán meg is tettem), már akkor egy várat építettem volna magam körül, mint Emerson.³³

Dragojlovics Péter:

Kiket tartasz nagyra a billentyűsök közül?

Szűcs László:

Emerson volt a mindenem, Wakemant³⁴ is nagyon szerettem. Amikor megjelent a *Yessongs*, azon volt egy szólója a *The six wives of Henry VIII*-ban. Azt Pipóka mutatta. Istenem, hogy szól, fantasztikus! Felléptünk egyszer az Egyetemi Színpadon, ott le is játszottam ezt a szólót. Meg a Magyar Televízió akkori szignáljait is, például a Telesportét. De ott legalább volt egy Steinway zongora. Meg kibéreltük Fogarasi János Hammondját. Akkor madarat lehetett velem fogatni.

Visszatérve a kedvenceimre, Jon Lordot³⁵ is meg kell említenem. A *Child in time* mérföldkő. Voltak aztán, akik nem olyan ismertek, főleg manapság. Mondjuk Dick Halligan, a Blood, Sweat & Tears billentyűse. Én aztán elég gyorsan áttértem a dzsesszre, de Emerson volt a legnagyobb rockos hatásom. Mikor feltűnt Chick Corea, Pataki Lacival³⁶ hallgattuk, akárcsak Keith Jarettet és próbáltuk megfejteni, hogy mit játszanak. Aztán Herbie Hancock. Akkor már ez ment. Manapság a kedvenc játékosaim Michel Camillo, vagy Gonzalo Rubalcaba, hihetetlen zongoristák. De az új generációt is nagyon kedvelem, Dirty Loops, Jacob Collier, Snarky Puppy, Jamie Cullum...

Dragojlovics Péter:

Jánoska említette, hogy amikor megalakították a zenekart, szerettek volna vibrafonost, de nem találtak. Nem tudom, hogy ezt mesélte-e neked?

Szűcs László:

Nem, erről nem is hallottam, érdekes, hogy mondod. Nálunk inkább az volt, hogy fúvós kéne. Volt egy trombitás, Szalontai Ferenc, aki elment az M7-be. Ő csak próbált velünk. Őt követte Kántor Petya. A konziban ismertem meg, bár nem egy osztályba jártunk, ő klarinétos volt. Mondta, hogy érdekelné a dolog. Akkor gyere le a próbahelyre, nézzük meg! Nem szaxofonnal, hanem klarinéttal jött. Nagyon jó srác, összebarátkoztunk. Nemrég találkoztam is vele Pesten, belementünk az éjszakába. Csak hát őt meg a Szabados³⁷ vitte el. Azután jött Alkalmas, azaz Angyal József.

³³ Keith Emerson (1944–2016) angol billentyűs és zeneszerző. A Nice, majd az Emerson, Lake & Palmer tagjaként vált világhírűvé. Őt tekintik a szimfonikus rock elindítójának.

³⁴ Rick Wakeman (1949) angol billentyűs, a progresszív rockot játszó Yes tagja. Először a komolyzene irányában indult el: zenekarban játszott, kórusban énekelt, de utána rockzenész lett belőle.

³⁵ Jon Lord (1941–2012) angol Hammond-orgona játékos és zongorista. A rock és a komolyzene ötvözésével, illetve Hammond-orgona játékaival szerzett hírnevet. Legismertebb a Deep Purple-ben végzett munkássága, aminek alapító tagja volt. 2002-ben, az angol turné után lépett ki az együttesből. Legambiciózusabb munkája az 1969-ben a Royal Albert Hallban előadott *Concerto for Group and Orchestra*.

³⁶ Pataki László (1945) a Sirius egykori orgonistája. Jelenleg Ausztriában él.

³⁷ Szabados György (1939–2011) Kossuth-díjas zeneszerző, zongoraművész. A zeneszerzés mellett rendszeresen publikált zenei írásokat is. Komponált balettet Markó Iván részére, kantátát Babits Mihály verseire, históriás éneket 1956 emlékére, film- és szertartászenét és számos zongoradarabot, valamint kamarazenei kompozíciót.

Aztán Lajoska visszajött, a Tabánban mindketten voltak. Az lett volna az igazi Theatrum: hegedű, fuvola, klarinét, szaxofon. Kántor Péter gitáron is nagyon jó. Ő Norvégiában él amúgy, és heavy metal tanár.

Dragojlovics Péter:

Ami viszont nem volt jó dolog, az a Brúnó és barátai. Ezzel próbáltatok pénzt keresni.

Szűcs László:

Na igen. Kovács Petya mondta, hogy nem akar gázóra-leolvasásból élni. Akkor jött Brúnó, vagyis Fekete Gyula. Ő már elég nagy sztárnak számított, voltak bulijai, vett nekünk ruhákat, hogy jól nézzünk ki. Én kaptam egy lesötétített szemüveget. Elkezdtünk Deep Purple-számokat betanulni és az oké is volt. Brúnó behozta Vincze Tamást dobolni, ez volt a Brúnó és barátai. Gyulát nemsokára elküldtük, mert nem bírtuk elviselni. Ő már akkor sokkal profibban gondolkodott, mint mi. Évekkel később találkoztam vele, s bevallottam neki, hogy ma már én is másképp látom a dolgokat.

Dragojlovics Péter:

Azt mondod, hogy amikor Brúnó hozzátok került, vett nektek ruhákat. Ezek szerint nem volt fellépőruha a Theatrumban?

Szűcs László:

Semmi. Voltak olyan kis kezdeményezések, hogy a tabáni bulin Kovács Petya a farmerjára felkötött egy selyemkendőt, hogy legyen valami feltűnő rajta. Én félmeztelenül játszottam – ahogy Kántor Péter is –, mert olyan meleg volt, hogy nem bírtam ki semmilyen ruhát magamon.

Dragojlovics Péter:

Hány lemezre való anyaga volt a zenekarnak?

Szűcs László:

Egy. Az volt a baj, hogy állandóan változott a tagság. A folytonos tagcsere miatt mindig újra kellett tanulni a repertoárt. Ez volt a halálunk, mert nem tudtunk újat alkotni. Akkor nem volt olyan, hogy az új zenész kapott egy kazettát, vagy CD-t, hogy tanulja meg a számokat a próbára, hanem megjött: Halló, gyere, ismered? Nem? Akkor kezdjük!

Dragojlovics Péter:

A zenebeszerzés kinek a reszortja volt?

Szűcs László:

Ez jó kérdés. Épp tegnap találkoztam évek után Szörössel, alias Kun Istvánnal, aki a régi idők mesebeli alakja volt. 1970 nyarán ismertem meg. A kunfehértói építőtáborba mentünk le, mert az volt Magyarország egyetlen koedukált építőtábor, és reménykedtünk, hogy becsajozunk. A többség a Szinyei Merse Pál Gimnáziumból jött. A konziból csak tíz fiú és tíz lány, a többi Szinyeisi. Volt ott egy nagydarab fiú, kérdezte, hogy konzisok vagyunk-e és hogy milyen zenét hallgatunk. Azonnal ott lézengett körülöttünk. Jó dumás srác volt. Meg mindig bunyózni hívott, mert mellesleg ifjúsági válogatott birkózó is volt. Hagyjál békén, én zongorista/trombitás/hegedűs stb. vagyok! Eltöröd a kezem! Mondta, hogy neki vannak kapcsolatai, mert ismerte Jancsó Miklós lányát. És hát Jancsó járt Nyugatra, hozta a lányának a lemezeket. Az volt a menetrend, hogy odamentél, sorban álltál, vagy ha szerencséd volt, csak te voltál, megkaptad mondjuk a Jethro Tullt, hazarohantál átvenni magnóra, majd

vissza. Én Szőrösön keresztül kaptam meg a Nice-albumokat, ugye Emerson ott játszott az ELP előtt. Jánoskának is voltak lemezei, és hát természetesen a Szabad Európa Rádió. Általános iskolás koromban nem jártam napközibe, ott ültem minden délután és hallgattam a SZER-t.

Dragojlovics Péter:

A Skorpióval közös turnéről már beszéltünk. Rajtuk kívül játszottatok más ismert zenekarok előtt is. Ott hogy fogadott titeket a közönség?

Szűcs László:

A Bergendynél a klubjukban semmi reakció nem volt. A gyerekek csak Rózsira vártak, más őket nem érdekelte, ott maximum kétszer léptünk fel. Játszottunk előttük a Parkban is. Az totálisan megtelt, nem igaz mennyien voltak. Arra úgy készültünk, hogy mi is csinálunk majd show-t. Pár nappal korábban játszottunk vidéken, ahol találtunk valami örült módon lerobbant pianínót. Fogtam és kitéptem vagy két oktávnyi billentyűzetet belőle, és hazavittem. A koncerten jött az orgonaszólóm, felálltam, elkezdtem rángatni a hangszeret és közben szerteszt dobáltam a pianínó billentyűit. Na, az bejött! Németh Gabinak nagyon jó dobszólója volt. Felállt, rugdosta a szerkóját. Volt egy kitűnő trükkje: törött tükrökkel ragasztotta tele a dobcuccát. Jó és olcsó megoldás arra, hogy ha fényekkel lövöd meg, gyönyörűen néz ki. Gábor szólói legendások voltak. Keresték is a megvadult lányok, hogy hol van a dobos?!?!

Dragojlovics Péter:

Külföldi meghívásokat kapott a zenekar?

Szűcs László:

Nem voltunk ahhoz elég nagyok. Nem voltak kapcsolataink se az ORI-hoz, se az Interkoncerthez. A TV-ben sem szerepeltünk.

Dragojlovics Péter:

A zenekarból többen (Kovács Péter, Dandó Péter, Torontáli István) nincsenek már köztünk. Amikor még mindenki élt, nem merült fel, hogy összeálljatok egy koncert erejéig?

Szűcs László:

Nézd, én 1987-ben jöhettem először haza, Petya nem sokkal azután meghalt. Talán ha még egyszer találkoztam vele. Depressziós volt, sírt. Félelmetes volt. Őt összetörte az élet. Talán már ezért se gondoltunk arra, hogy megint összeálljunk. Ő volt a Theatrum lelke. Pipó hál' Istennek szép karriert csinált, belőle nagy név lett. Már a Theatrum idejében is az egyik legjobb basszusgitárosnak számított, csak még senki nem ismerte ezt fel. Akkor se volt egyszerű bekerülni a belső körökbe. Lajoska, Alkalmas, Fekete Gabi kimentek. Géza is szép karriert csinált a 100 Folk Celsiusban, meg szólistaként. A dobosainknak meg hála Istennek nagyon jól ment, egytől egyig ismert és kedvelt zenekarokban lökték, lökik. Engem is hívtak helyekre, például a későbbi Piramisba. Amikor a dzsessz-konzi tagja voltam, tovább kellett járnom klasszikus zongorára. Egyszer szólt a tanárnő, hogy van itt egy srác, most jött jugóból, szeretne bekerülni a pesti rockéletbe. Tudsz segíteni? Behívta. Ő volt Lévay Tibor, aki máig nagyon jó barátom. Szia, szia. Van szerelésed? Van egy Fender-zongorám, és egy ARP-szintim. Micsoda? Az jó! Nagyon jó! Engem most hívnak a Scampolóba, de dehogy megyek én tánczenét játszani! Várnak a válaszra, felhívom őket, hogy lennél te. Jó? Persze, csak legyen valami! Onnan ment aztán a Piramisba. Én is megtehettem volna, ki tudja, mi lett volna, ha odakerülök. De én nem akartam a Theatrumból eljönni. Aztán ugye jött Mándoki,

akivel nagyon jól összehaverkodtunk. Akkor még nem tudtam, milyen jó döntése volt az életemnek.

Dragojlovics Péter:

Tehát nem bántad meg, hogy elmentél.

Szűcs László:

A legeleje nagyon rossz volt. Az első három évet nem kívánom az ellenségeimnek sem. A honvágy, az pokoli. Nem tudod, milyen érzés az, mikor az egyetlen vágyad, hogy a rohadt 37-es villamossal kimenj Kőbányára. Minden éjszaka leutaztam azt a tizenhét megállót a Kada utcáig. De amikor Münchenbe kerültem, egyszer csak lett egy baráti köröm, kvázi egy csapásra. Az is a véletlen műve volt. Meghívtak egy buliba, ott ismerkedtem meg nagyjából harminc velem egykorú magyarral. Nagyon jó srácok és lányok. Akkor a honvágy egy pillanat alatt eltűnt. Mert mi hiányzik a legjobban? A szociális környezet, kapcsolat. Ma már sokan elköltöztek máshova, visszajöttek Magyarországra, van, aki sajnos meghalt. Épp ma megyek ki Leányfalura, egy születésnap bulira, ez is részben a müncheni magyar banda lesz, meg persze pesti barátaim, zenésztársaim.